

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-3-340 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-08/240-71
Karar Tarihi : 23.02.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖR : Neyzar ÜNÜBOL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Gizlilik talebi bulunmaktadır.

20

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:

İzmir Veremle Savaş Derneği
Birinci Beyler 846 Sokak. No:21 Konak/İzmir

E. DOSYA KONUSU: İzmir Veremle Savaş Derneğinin Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yayımlanan 2005/9 sayılı Genelgeye aykırı şekilde portör muayenelerine esas tetkikleri ücretsiz yapmasının özel laboratuvarların rekabet etme şansını ortadan kaldırdığı iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Yapılan başvuruda özetle; İzmir Veremle Savaş Derneğinin portör muayenelerine esas tetkikleri ücretsiz olarak yaptığı, bu uygulamanın Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 2005/9 sayılı Portör Muayenelerine Esas Laboratuvar Tetkikleri Genelgesinin (2005/9 sayılı Genelge) 6. maddesine aykırı olduğu ve bu durumun İzmir'de aynı hizmetleri veren özel laboratuvarların rekabet edebilme şansını ortadan kaldırarak zarara uğramasına ve çalışanların işsiz kalmasına neden olduğu iddia edilerek, konu hakkında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 29.12.2011 tarih ve 8920 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 26.01.2012 tarih ve 2011-3-340/İİ-12-391.NÜ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 15.02.2012 tarih ve 2011-3-340/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda özetle; dosya konusu iddiaya yönelik olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikayetin reddi gerektiği kanaat ve sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

50

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1.Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.1.1. Yapılan Tespitler

60 2005/9 sayılı Genelgenin 5. maddesinde "Portör muayenesine esas olarak yapılacak laboratuvar tetkiklerinde alınacak ücretler kamu ve özel sağlık kuruluşlarında, bütçe uygulama talimatında yer alan miktarlardan daha az miktarlarda olmaması gerekmektedir" ifadesi yer almaktadır. Buna göre söz konusu uygulamanın ücretsiz olarak yapılması genelgeye aykırı olacaktır.

Portör muayenesi; 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 126. ve 127. maddelerindeki hükümler uyarınca mecburi olan ve gıda üretim yerleri ile sıhhi müesseselerde çalışanlar için bulaşıcı hastalık taşıyıcılığı yönünden her 3 ayda bir gerekli tetkikler yapılarak sıhhi rapor alınmasını gerektiren muayene olarak tanımlanmaktadır.

70 4054 sayılı Kanun'un 2. maddesi çerçevesinde İzmir Veremle Savaş Derneğinin uygulamasının Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan genelgeye aykırı olması doğrudan 4054 sayılı Kanun kapsamında değildir ve şikâyet konusu, Sağlık Bakanlığını ilgilendirmektedir. Ancak Genelge'ye aykırı davranışın ilgili pazardaki rekabeti bozucu, kısıtlayıcı veya engelleyici bir amaç yahut etkisinin olması durumunda konu 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilecektir.

Şikâyet başvurusunda bulunan iddialara ilişkin bilgi edinmek amacıyla İzmir Veremle Savaş Derneği Genel Koordinatörü ile 07.02.2012 tarihinde Raportörce telefon görüşmesi yapılmış ve ardından Dernek'ten bazı bilgiler talep edilmiştir.

İzmir Veremle Savaş Derneği 18.02.1923 yılında kurulmuş ve tüberkülozlu hasta bulma ve bulunan ileri tetkikleri hastaneye sevk etme, teşhis ve tedavi amaçlı risk grubu kitlelere sağlık taraması yapma faaliyetini kendi bünyesinde 1967'den 2010 yılına kadar devam ettirmiştir. 2010 yılında Sağlık Müdürlüğünden gelen yazı üzerine İzmir Veremle Savaş Derneğinin söz konusu faaliyetleri kendi bünyesinde yapması durdurulmuştur. Mevcut durumda İzmir Veremle Savaş Derneği ve Derneğin %100 hissedarı olduğu Ver-Sa Veremle Savaş Özel Sağlık Hizmetleri Tic. Ltd. Şti. (Versa) böyle bir hizmet üretmemekte ve piyasaya sunmamaktadır. Versa'nın ticari faaliyeti Dr. Suat Eren Göğüs Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile Karşıyaka Devlet Hastanesi ve bunlara bağlı bazı polikliniklerin tomografi ve radyolojik görüntü bölümlerini işletmek ile sınırlıdır.

Dernek Tüzüğü'nün ilgili maddeleri kapsamında veremli hastaları bulup tedavi ettirmek amacı ile Esnaf Odaları Birliği ile Kasım 2011'de bir protokol imzalanmış ve bu protokol çerçevesinde Esnaf Odalarına kayıtlı işyeri sahiplerinin Sağlık Bakanlığı genelgesi uyarınca yapılması zorunlu olan portör muayenesi tetkiklerini ücretsiz yaptırabilmeleri sağlanmıştır. Protokol çerçevesinde verilecek olan tüm hizmetlerin giderlerinin İzmir Veremle Savaş Derneği tarafından karşılanması düzenlenmiştir.

100 Ancak yapılan tetkikler Dernek tarafından gerçekleştirilmemekte, özel bir laboratuvarın hizmet satın alınmaktadır. Hizmet satın alınacak laboratuvarın belirlenmesi için Dernek tabipler odasından ve piyasadaki laboratuvarlardan teklif almış ve en uygun teklifi veren laboratuvarla çalışmaya başlamıştır. Tetkiklerin maliyeti ise Dernek tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca söz konusu tetkikler organize kuruluşlarda ve büyük fabrikalarda yapılmamakta, yalnızca esnaf odalarına kayıtlı işyerlerinde yapılmaktadır.

I.1.2. Hukuki Değerlendirme

110 Şikâyetçinin iddiası İzmir Veremle Savaş Derneğinin ücretsiz tetkik yapmasının, özel laboratuvarların rekabet etme şansını ortadan kaldırdığı ve zarar etmelerine yol açtığı yönündedir. 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilen kötüye kullanma hâllerinden biri de "yıkıcı fiyatlandırma"dır. Yıkıcı fiyatlandırma, hâkim durumdaki teşebbüsün rakiplerini pazar dışında bırakmak amacıyla bilinçli olarak fiyatlarını maliyetin altında tutması şeklinde gerçekleşmektedir. Rakipler pazardan dışlandıktan sonra hâkim durumdaki teşebbüs fiyatlarını artırarak yüksek karlar elde edebilecek ve böylece yıkıcı fiyatlama yaptığı dönemdeki zararını telafi edebilecektir.

120 Rekabet hukuku literatüründe, bir eylemin yıkıcı fiyatlandırma olarak nitelendirilebilmesi için dört unsurun varlığı aranmaktadır. Bu unsurlar;

-Eylemi gerçekleştiren teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda bulunması,
-Teşebbüsün söz konusu ürünü/ürünleri maliyetin altında fiyatlandırarak satması,
-Bu fiyatlandırma politikasının piyasadaki diğer teşebbüsleri piyasa dışına çıkarma amacı taşıması ya da piyasada bu tür bir etki yaratması ve uzun süreli olması,
-Rakipler piyasa dışına itildikten sonra ise fiyatın artırılmasıyla normalüstü kâr ve dolayısıyla söz konusu zararı telafi etme imkanı sağlayacak olan pazara giriş engellerinin mevcudiyeti şeklinde sıralanabilir.

130 İlk inceleme aşamasında başvuruda iddia edilen eylemin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlâl niteliğinde olabileceği ve ihlal tespiti için ise yukarıda sayılan dört unsurun bir arada bulunup bulunmadığının incelenmesi gerekmiştir.

140 Önaraştırma döneminde elde edilen bilgiler ve yapılan tespitlerden; İzmir Veremle Savaş Derneğinin iddia edildiği gibi portör muayenesi tetkiklerini kendi bünyesinde ve ücretsiz olarak yapmadığı ve Derneğin piyasada faaliyet gösteren bir laboratuvarı olmadığı anlaşılmaktadır. İzmir Veremle Savaş Derneği, Tüzüğü ve kuruluş amacına uygun olarak Esnaf Odaları Birliği ile yapmış olduğu protokol çerçevesinde Esnaf Odalarına üye işyerlerinde çalışanların portör muayenesine esas tetkiklerinin maliyetini üstlenmiş ve bu tetkiklerin yapılabilmesi için piyasada portör muayenesi hizmeti veren laboratuvarlardan teklif almak suretiyle en uygun teklifi veren laboratuvarla anlaşma sağlamıştır.

150 İzmir Veremle Savaş Derneği'nin Esnaf Odaları Birliği ile yapmış olduğu protokol çerçevesindeki faaliyeti ile piyasada ekonomik bir faaliyet gösteren aktörlerden biri olmadığı, piyasaya ücretsiz olarak bir hizmet sunmadığı, yalnızca Esnaf Odaları Birliğine üye işyerlerinde çalışanların portör muayenesine esas tetkikleri yaptırmaları halinde tetkikleri gerçekleştiren laboratuvara yapılacak ödemenin Dernek tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır. Dosya konusu faaliyeti bakımından İzmir Veremle Savaş Derneğinin 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan bir teşebbüs olarak davranmadığı ve bu nedenle şikâyet konusu iddiaların 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı kanaatine varılmıştır.

12-08/240-71

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

160

Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.